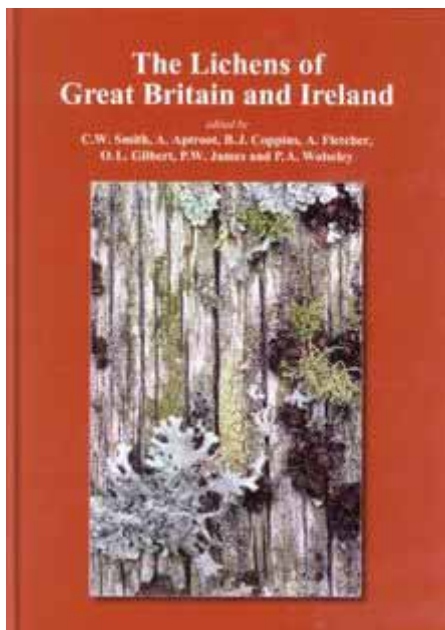

Bespreking: De nieuwe Engelse licheenflora

C.W. Smith, A. Aptroot, B.J. Coppins, A. Fletcher, O.L. Gilbert, P.W. James & P.A. Wolseley (ed.) 2009. *The lichens of Great Britain and Ireland. The British Lichen Society. 1046 pp. ISBN 978-0-9540418-8-5. Verkrijgbaar voor 60 pond bij de BLS en voor c. 90 euro bij boekhandels.*

De Engelse licheenflora uit 1992 was al jaren het meest gebruikte boek voor de determinatie van korstmossen in West-Europa inclusief Nederland. Op 12 mei is een volledig nieuwe editie verschenen tijdens een feestelijke happening in het Natural History Museum in Londen, en dit zal voor de komende jaren het meest gebruikte determinatiewerk worden. Voor alle lichenologisch geïnteresseerden is het boek een must, en voor de serieuzere bryologen een aanrader. Het is met recht een “Smith”.

De beschrijvingen van de genera en soorten zijn nog net zo uitvoerig, maar er zijn meer dan 500 extra soorten toegevoegd. Veel determinatietabellen zijn nieuw, o.a. *Verrucaria*, *Lecanora*, *Lecidea*, *Fellhanera*, *Micarea* en *Bacidia*, en tabellen voor de pyrenocarpen, korsten met pycnidien (altijd proberen!) en steenbewonende korsten. Enkele zwakke punten van de vorige editie hebben veel aandacht gekregen, o.a. de wereldverspreiding van de

soorten, die nu wel betrouwbaar is. Nieuw is ook dat bij elke soort verwijzingen staan naar gedrukte (vaak kleuren-) afbeeldingen, ook als de namen niet overeenstemmen. Het literatuuroverzicht per genus is zeer uitgebreid. De nomenclatuur is hier en daar behoudend maar gezaghebbend; we volgen het in Nederland gewoon en hebben de Nederlandse checklist en verspreidingsatlas op internet er al aan aangepast. Licheenparasieten zijn net als in de eerste versie alleen behandeld als ze in voornamelijk gelicheniseerde genera zitten, maar de overige worden wel met naam en toenaam en af en toe een kenmerkje genoemd bij de soorten en genera die ze parasiteren.

Met dit boek in huis heb je een sleutel tot en gedetailleerde beschrijvingen van vrijwel alle Nederlandse korstmossen. Het is geen veldgids; daar is het te zwaar voor en leunt het te sterk op microscopie en chemie. Het vult onze Veldgids perfect aan en verwijst er ook vaak naar voor de afbeeldingen.

Ondanks de lange draagtijd en alle zorg bij de voorbereiding zijn er natuurlijk wel wat foutjes ingeslopen. Storend is het ontbreken van het laatste stuk van de handige tabel met sporenmaten in *Verrucaria*. Als erratum staat hieronder het ontbrekende deel, met de soorten met kleine sporen (op aflopende volgorde van grootte):

	length	width	habitat ¹
<i>sublobulata</i>	13.5 14.9 16.4 17.8 21.5	6.0 6.8 7.6 8.3 9.0	F
<i>dolosa</i>	12.7 14.9 16.4 17.9 21.5	5.5 5.5 7.5 8.4 10.3	F T
<i>maura</i>	13.9 14.8 16.1 17.4 18.0	7.4 7.8 8.6 9.5 10.3	M
<i>scabra</i>	11.0 13.9 15.7 17.5 21.3	7.0 7.6 8.3 9.0 10.5	F
<i>cyanea</i>	13.5 14.1 15.5 16.9 18.5	5.7 6.1 7.0 7.8 9.0	T
<i>fuscella</i>	11.5 13.2 15.1 17.0 20.5	4.5 5.2 5.7 6.2 7.4	T (L)
<i>caerulea</i>	11.9 12.8 15.0 17.3 23.5	5.0 5.3 6.2 7.0 9.5	T
<i>polysticta</i>	10.3 12.6 14.1 15.7 16.4	5.3 5.6 6.2 6.9 7.8	T
<i>conturmatula</i>	11.5 12.6 14.1 15.6 18.0	3.3 4.9 5.4 6.0 6.5	(F) L
<i>latericola</i>	10.6 ? 14.0 ? 18.9	4.5 ? 5.8 ? 7.5	L
<i>puminula</i>	10.3 11.7 12.9 14.2 16.0	4.5 6.7 7.4 8.2 9.0	M
<i>rheizophila</i>	8.5 11.2 12.8 14.4 16.0	6.0 6.6 7.4 8.2 9.5	F
<i>madida</i>	9.0 10.6 12.1 13.6 14.8	5.3 6.1 6.6 7.1 7.4	F
<i>aranensis</i>	6.9 ? 9.8 ? 11.1	5.6 ? 6.3 ? 7.2	T
<i>ditmarsica</i>	7.4 8.6 9.6 10.6 12.0	5.0 5.9 6.6 7.3 8.0	M
<i>halizoa</i>	7.0 7.8 9.1 10.5 11.9	3.3 3.6 4.1 4.7 5.3	M
<i>striatula</i>	7.8 8.2 9.1 10.1 11.9	4.9 5.3 5.6 5.9 6.2	M
<i>ceuthocarpa</i>	8.5 ? ? ? 10.5	6.0 ? ? ? 7.5	M
<i>knowlesiae</i>	7.5 ? 8.9 ? 11.0	5.6 ? 5.9 ? 7.0	T
<i>mucosa</i>	7.0 ? ? ? 10.0	4.0 ? ? ? 7.0	M
<i>degelii</i>	7.0 ? ? ? 10.0	4.0 ? ? ? 7.0	M
<i>bulgarica</i>	7.0 7.9 8.6 9.4 10.0	4.5 4.5 4.8 5.1 5.5	T
<i>simplex</i>	6.0 7.0 8.2 9.4 9.5	3.5 3.8 4.4 4.9 5.0	T
<i>aquatilis</i>	6.5 7.4 8.2 8.9 10.0	4.5 5.6 6.1 6.7 8.0	F

¹major habitat: F = Freshwater, M = Maritime, T = Terrestrial, L= Lichenicolous.

De editors (behalve de overleden initiatiefnemer Oliver Gilbert) tijdens de presentatie. Staand vlnr Tony Fletcher en Cliff Smith, zittend vlnr André Aptroot, Peter James, Brian Coppins en Pat Wolseley.

André Aptroot